

Az ASTRA Pécsi Csillagászati Egyesület és az MCSE Pécsi Csoportjának körlevele.

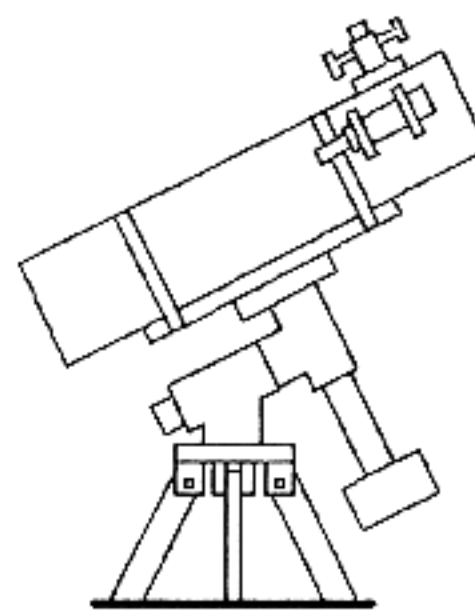
Szeptember havi előadásaink:

- Szeptember 04. hétfő TIT Csillagászati Szakosztály előadása.
Katasztrófák égen és földön
Előadó: Gyenizse Péter
- Szeptember 11. hétfő Súlyoló csillagfedések látványa
Előadó: Keszthelyi Sándor
- Szeptember 18. hétfő Csillagászat az ókorban (Görögország)
Előadó: Hoffmann János
- Szeptember 25. hétfő Nemzetközi Távesöves Találkozó
Előadó: Peitl Tibor

**Az előadásokat az APCSE
Csillagászati Klubjában
(Pécs, Szent István tér 17.)
tartjuk minden hétfőn 18
órától.**

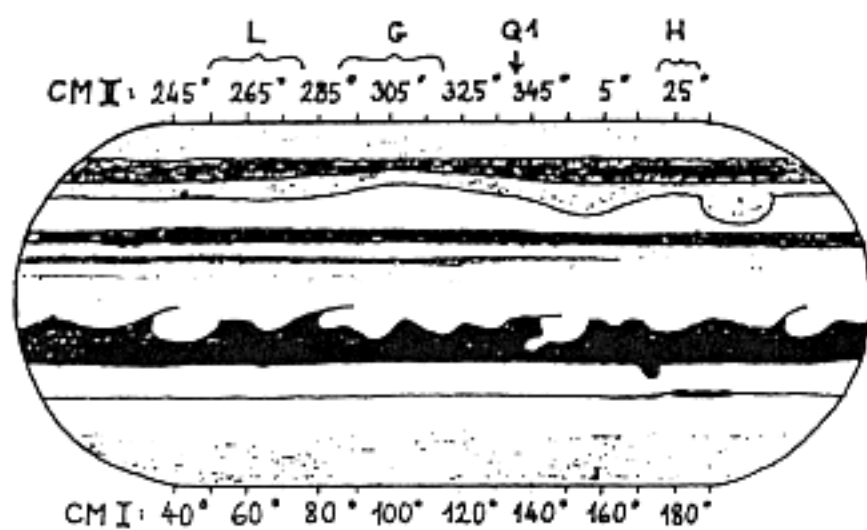
Jelenségek, események, rendezvények (NYISZ-ben)

- Szeptember 01. péntek: 19:00-kor a Holdtól délre a Jupiter és a β Sco.
- Szeptember 02. szombat: 11:03-kor a Hold Első negyedben.
- Szeptember 09. szombat: 05:37-kor Telihold.
- Szeptember 15. péntek: 04:46-kor a Hold északi része éppen súrolja a +6,8 mg-s 173B TAU csillagot, Pécsről nézve.
- Szeptember 15. péntek: Éjjel lesz a Szaturnusz oppozíciója. Egész éjjel látszik az Aquariusban, szemben a Nappal. 19,2 ívmásodperc látszó átmérőjű és +0,7 mg fényű.
- Szeptember 16. szombat: 23:09-kor a Hold Utolsó negyedben.
- Szeptember 17. vasárnap: 04:13-kor a Hold északi része éppen súrolja Pécsről nézve a +6,9 mg-s ZC 871 számú csillagot.
- Szeptember 18. hétfő: A Bökönc októberi anyagainak lapzártája, a hírek, anyagok, hirdetések leadásának határideje.
- Szeptember 22. péntek: 14:00-kor kezdődik az Osztrák Napóra Munkacsoport éves találkozója a Dél-Tiroli St. Ulrich-ban és tart vasárnap estig.
- Szeptember 23. szombat: 06:00-kor 37 órás holdsarló a keleti, hajnali égen.
- Szeptember 23. szombat: 14:13-kor a nyár vége és az ősz kezdete. A Nap éppen az égi egyenlítőn van. Ezen a napon a nappal és az éjszaka egyenlő hosszú (napéjegyenlőség!) a Nap keleten kel és nyugaton nyugszik.
- Szeptember 24. vasárnap: 03:00-kor a NYISZ vége, a KÖZEI kezdete, ettől kezdve a Bökönc is ez utóbbiban közli az időket.
- Szeptember 24. vasárnap: 17:55-kor Újhold.
- Szeptember 26. kedd: 18:00-kor 48 órás holdsarló a nyugati, esti égen. (Közelében van a Merkúr, a Vénusz és a Mars is.)
- Szeptember 28. csütörtök: 18:00-tól távesöves bemutatás a pécsi Széchenyi téren a nagyközönségnek. Hozzon mindenki saját távesövet is! (Objektumok: Hold, Jupiter, Szaturnusz, Uránusz.)
- Szeptember 29. péntek: 11:00-kor kezdődik Debrecenben az Amatőr Csillagászok Nemzetközi Találkozója (Országos Csillagásztörténeti és Nemzetközi Napóra Konferencia), és tart 3 napon át.
- Szeptember 29. péntek: 16:00-kor a Jupiter 2 fokkal délre a Holdtól.



Emlékszem... (7)

Ismét május végi Jupiter (ld. Bökönc 94/56-57)



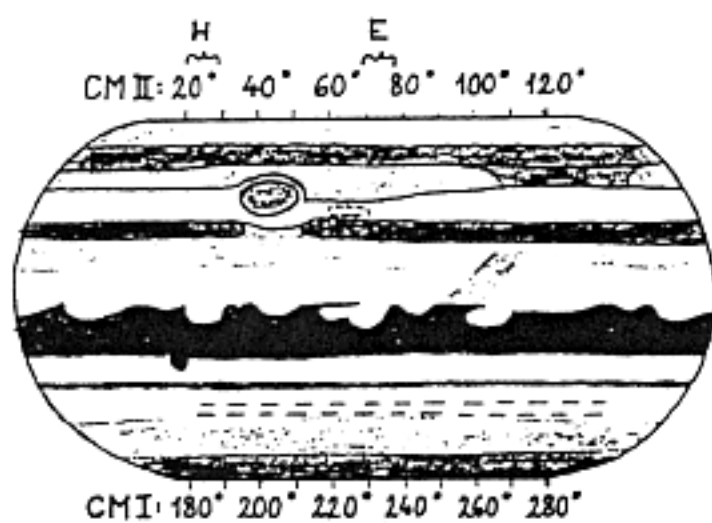
1995. 05. 25-26.
21:07-01:30 UT
6 rajzból,
7 CM mérésből
átl.: 4
nyug.: 3-6 között

Készült 80/840 L-el,
105x nagyítással.

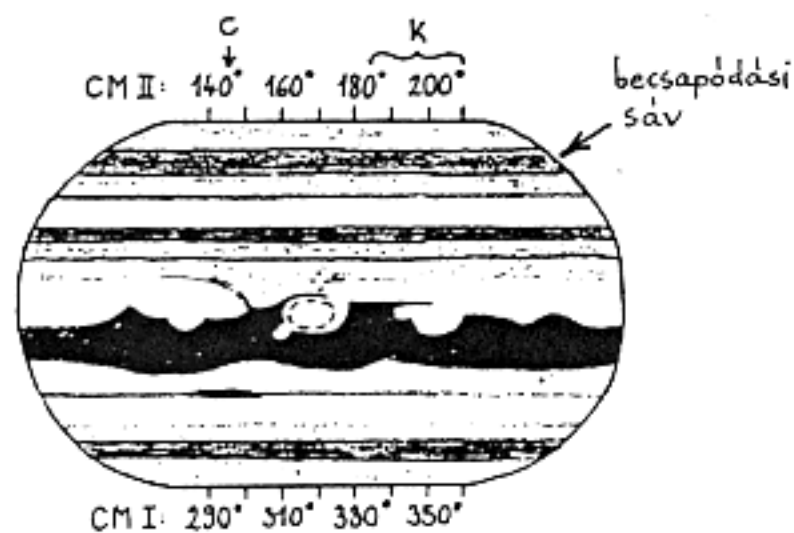
Az SPR-en belül jól
beazonosítható a
becsapódás után
létrejött új sáv.

A CMII értékek fölött
az ex-foltok helye van
bejelölve.

Gyenizse Péter



1995. 05. 26-27.
20:38-23:38 UT
5 rajzból,
7 CM mérésből
átl.: 4
nyug.: 4-7 között



1995. 05. 25.
22:05-00:16 UT
3 rajzból,
2 CM mérésből
átl.: 3-4
nyug.: 4-8 között

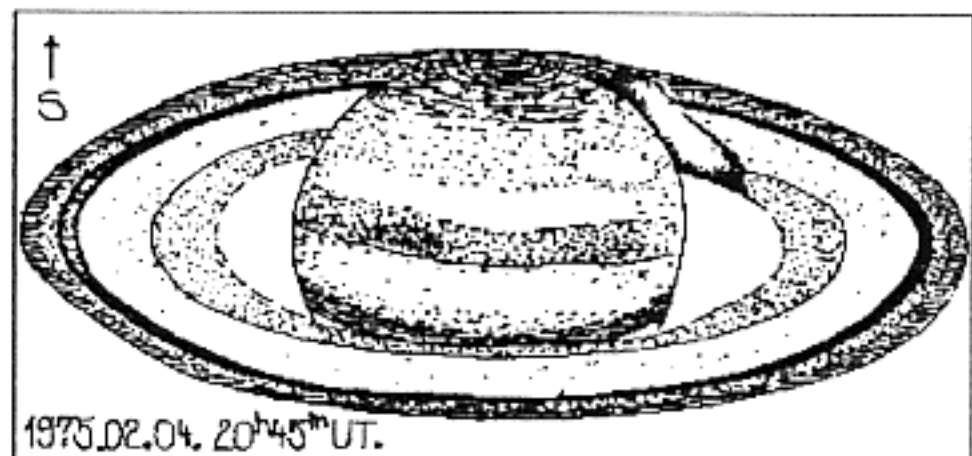
SZATURNUSZ RAJZ (ld. Meteor 1975/3.)

Készült: 20 cm-es f/15 refraktorral. Többféle
nagyítással: 74x, 147x, 380x. Közepesen jó
léggörnél.

A bolygón a szokásos pólussapkán és fősávon
kívül egy sárgásfehér folt és a fősáv sűrűsödései
jelentkeztek. A gyűrű 5 rétege kívülről, befelé
haladva:

A1 és A2; Cassini-rés; B; Fátyol-gyűrű.

Keszthelyi Sándor
Budapest, Uránia



**THE L.F.K.
MESSIER OBSERVER'S GUIDE
QUICK FINDER**

ENTER THE PROPER NUMBER

4-M1	16-M13	28-M25	40-M37
5-M2	17-M14	29-M26	41-M38
6-M3	18-M15	30-M27	42-M39
7-M4	19-M16	31-M28	43-M40
8-M5	20-M17	32-M29	44-M41
9-M6	21-M18	33-M30	45-M42
10-M7	22-M19	34-M31	46-M43
11-M8	23-M20	35-M32	47-M44
12-M9	24-M21	36-M33	48-M45
13-M10	25-M22	37-M34	49-M46
14-M11	26-M23	38-M35	50-M47
15-M12	27-M24	39-M36	51-M48
	52-M49	53-M50	

Számítógép a csillagászatban

A számítógép a csillagászatban is tért hódít. A „komolyabb” programokat azonban mi átlagemberek nem használjuk, azokat hagyjuk a NASA-nak és a többi csillagászati obszervatóriumnak. Azonban léteznek könnyebben hozzáférhető, csillagászzal összefüggő szoftverek. Ezekből szeretnénk egy csokrot átnyújtani most induló sorozatunkban.

Larry F. Kolinowski 1992-ben írt programjával (MESSIER OBSERVER'S GUIDE) kezdjük a sort, mely egy szép (színes) beköszöntővel indul, majd a szokásos reklámszöveg után a lényegre tér. Különböző csillagképeket láthatunk a képernyőn, és az egyik alsó sarokban egy körben mindig megjelenik az adott csillagrendszer valamilyen nagyításban.

Ez a 2.0-ás verzió az M1-M50 jelzésű objektumokat mutatja be.

A kép alján elhelyezkedő „menürendszer” segíti munkánkat. A programot a csillagászat iránt érdeklődő, „tanulni vágyó” fiataloknak ajánljuk (természetesen idősebbek is megnézhetik). A program olyan egyszerű, hogy nem érdemes róla több szót ejteni (kb. annyit is ér).

Akit ezek után még érdekelné a szoftver, az egy válaszboríték (felbélyegzett) + 1 db. floppy lemez (1,2Mb, v. 1,44 Mb) ellenében térítésmentesen megkaphatja tőlünk. (Címünk az utolsó oldal alján található!)

ALEX

Type a word or phrase and press <Enter>.
The computer will take you to the first screen containing an exact match.

SEARCH FOR :

Press <Esc> to
return to the
main program.

0 %

Just press <Enter>
to see more screens
containing the same
word or phrase.

M1

TAURUS

SUPERNOVA
REMNANT
CRAB NEBULA

RA: 05h 31.5m
DEC: +21d 59m
Mv: 8

HELP
BACK
NEXT
RESUME
AUTO
GOTO
SEARCH
QUIT

Híres nők a csillagászat történetében VIII.

Maria Mitchell (1818-1889) A hölgy egyike volt annak a számos amerikai csillagásznőnek, akik kutatásaikkal hírnevet szereztek a tudományos életben. Mariát kísérletező és felfedező kedvű édesapja indította el karrierje felé, és pályája során állandóan bizonyítania kellett, hogy nő létére is kiváló természettudós. Bár hazájában a mai napig ismert, a lexikonok többsége nevét sem említi.

Maria a család 10 gyermeke közül harmadikként született, és már kislányként apjának, Williamnek jobbkeze volt, aki óramérőszerkezeteket állított össze bálnavadász hajók számára. Gyakrabban megesett régebben, hogy aki időmérő eszközökkel foglalkozott, a csillagászat iránt is érdeklődött, hiszen a két dolog összefügg. Maria apjával is ez történt, 1831-ben, a gyűrűs napfogyatkozás idején kislányával együtt olyan időméréseket végzett, amelyek segítségével meghatározta lakóhelyének, a Massachusetts-ben lévő Nantucket városkának földrajzi hosszúságát.

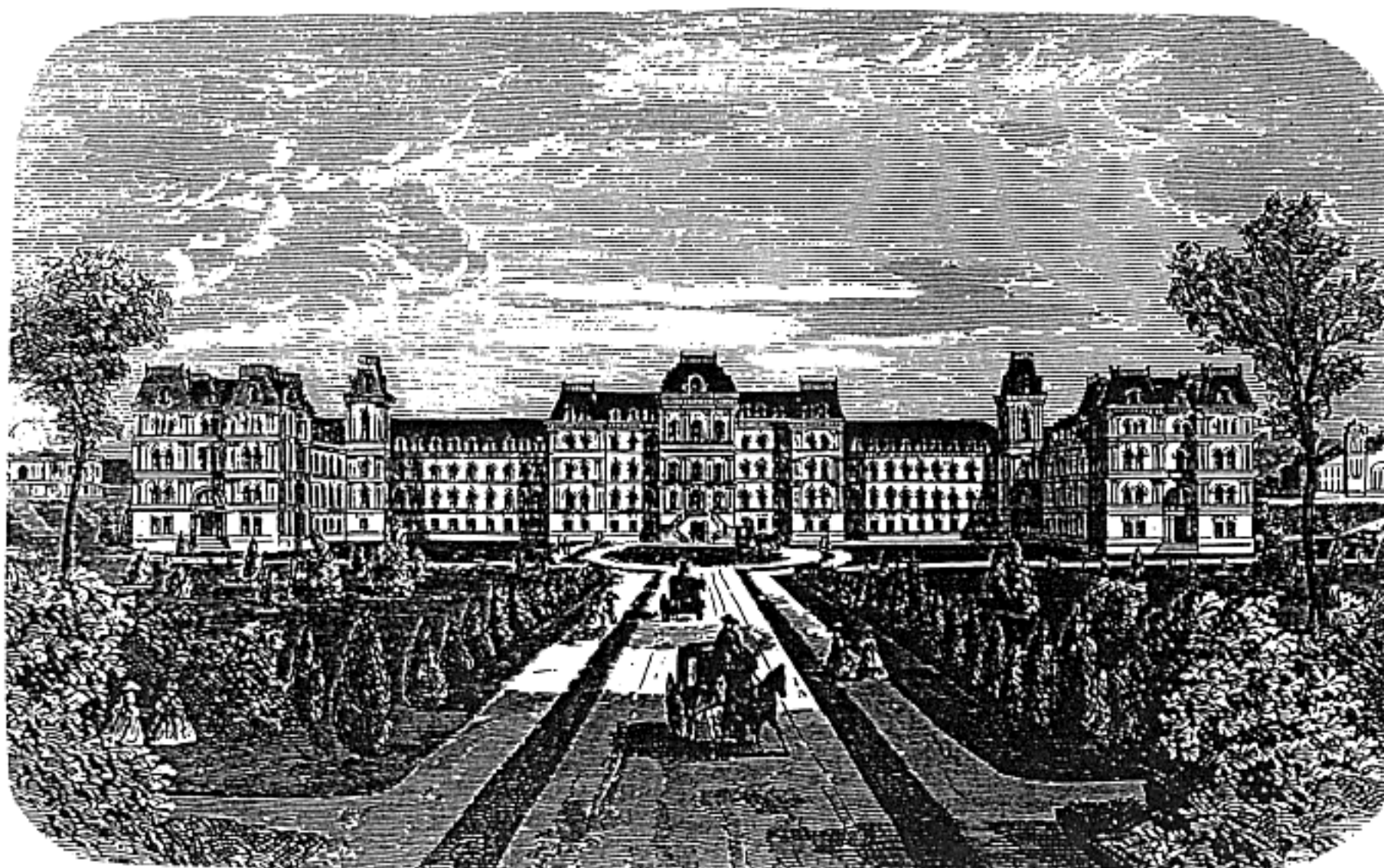
Mariát már 18 évesen kinevezték a város Atheneumába könyvtárosnak, és 24 éven át töltötte be ezt a posztot. Közben rendszeresen csillagászati megfigyeléseket végzett, 1847. október 1-én távcsövén keresztül felfedezett egy új üstököszt. Ez a felfedezés aztán meghozta számára az elismerést és hírnevet, melynek eredményeként Dánia királya aranyéremmel tüntette ki.

1849-től az Egyesült Államok Hajózási Almanach Hivatala alkalmazta Mariát, akinek az volt a feladata, hogy számításokat végezzen a Vénusz bolygó változásairól.

Az 1860-as évektől Amerikában nagy figyelmet fordítottak a leányok képzésére, 1861-ben kezdték el építeni a Vassar Kollégiumot, melyről a korabeli újságok azt írták, hogy az egész földkerekségen nincs párja. Az 1865-ben nyílt leányintézetet hírneves tudósok vezették és felügyelték, köztük volt Maria Mitchell is, aki egész életében küzdött azért, hogy Amerikában mindenütt elismerjék a nők tanuláshoz való jogát.

1868-ban leköszönt korábbi állásáról, mint a csillagászat tanára és az iskola csillagvizsgálójának igazgatója foglalta el új posztját. Mindez nagy port kavart, és újra Maria került a tudományos élet érdeklődésének központjába. Ő volt az első asszony, akit az Amerikai Tudományos Akadémia tagjai közé választott; ezenkívül pedig tagja volt több fontos társaságnak is, többek között az Amerikai Filozófiai Társaság és a Nők Haladásáért nevű amerikai egyesület munkájában is részt vett. Ennek az utóbbi egyesületnek 1870-től elnöki tisztjét is betöltötte, és ő elnökölt a „Nők a természettudományban” című konferencián. Életéről Amerikában számos cikket és könyvet írtak, melyek közül kiemelkedik az alábbi kettő:

P. Mitchell Kendall: Maria Mitchell (Life, Letters and Journals (1896.) és Wright: Sweeper in the Sky (1950)



Vassar kollégium

Dr. Kéri Katalin

A lapot szerkeszti: Ambrus Attila (ALEX) 7632 Pécs, Tildy Z. u. 55.IX/26. Telefon (72) 410-958